Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Lausunto
08.09.2016

Viite VNS 5/2016 vp

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Sisäinen turvallisuus on vahvasti arjen turvallisuuden sisällään pitävää turvallisuuden tunnetta ja konkreettista, fyysistä toimintaympäristön turvallisuutta. Kysymys on jokaisen hyvinvointiin keskeisesti liittyvistä yhteiskunnan suomista oikeuksista ja vapauksista sekä turvallisesta arjen ilmapiiristä.

Kansallisen ja kansainvälisen kehityksen vuoksi tämä toimintaympäristö on voimakkaassa muutoksessa, pitäen sisällään paljon epävarmuustekijöitä. Suomalaisen yhteiskunnan ja globaalien tapahtumien nopeiden muutosten takia kehitystä on entistä vaikeampaa ennustaa. Samaan aikaan käytettävissä olevat resurssit ovat rajalliset. Siksi on tärkeää yrittää muodostaa mahdollisimman realistista kuvaa ja näkemystä sisäisen turvallisuuden nykytilasta ja tulevaisuudesta tarvittavine kehittämis- ja tehostamistoimenpitein.

Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta pyrkii tähän sisäasiainhallinnon toimijoiden osalta. Selonteko muodostaa samalla tärkeän perustan laajemmalle, mutta tätä kautta myös yleisemmälle poikkihallinnolliselle sisäisen turvallisuuden strategiatyölle. Yhdessä parhaillaan Turvallisuuskomitean johdolla päivitettävänä olevan ja laajaan turvallisuuskäsitykseen perustuvan Yhteiskunnan turvallisuusstrategian kanssa nämä asiakirjat muodostavat keskeisen perustan yhteiskunnan kaikille toimijoille.

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hallinnonalan perustehtävänä on huolehtia yritysten toimintaympäristöstä, työ- ja hyödykemarkkinoiden toimivuudesta, työntekijöiden työllistymisedellytyksistä sekä alueiden tasapainoisesta kehittymisestä globaalissa taloudessa. TEM vastaa muun muassa huoltovarmuuden kehittämisestä ja varautumistoimien yhteensovittamisesta. TEM vastaa myös maahanmuuttajien kotouttamisesta ja siihen liittyvästä lainsäädännöstä sekä maahanmuuttajien työllistymisen edistämisestä. Sekä huoltovarmuus että kotouttaminen edellyttävät voimakkaassa toimintaympäristön muutoksessa uusia näkökulmia. Niin sanotut uudet uhkat ovat arvaamattomia ja edellyttävät poikkihallinnollisia järjestelyjä. Sisäministeriön hallinnonalan operatiiviset viranomaiset ovat keskeisiä kumppaneita myös työ- ja elinkeinoministeriölle.

Turvallisuus- ja varautumistyölle on tunnusomaista pitkäjänteisyys ja riittävä suorituskykyjen kehittäminen, niiden oikea-aikainen ja joustava käyttöönotto sekä kyky hyödyntää jo olemassa olevia suorituskykyjä. Turvallisuus- ja varautumistyön tulee olla hyvin kohdennettua, joustavaa, ennakoivaa ja kustannustehokasta. Turvallisuus- ja varautumistyö on kaikkien yhteinen asia, joka tulee ottaa riittävästi huomioon yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Työ- ja elinkeinoministeriön mielestä ajantasainen lainsäädäntö, riittävät resurssit ja toimivaltuudet sekä ylläpidetty toimintakyky kaupungistuneessa ja pitkien välimatkojen maassa luovat edellytykset arjen sisäiselle ja ulkoiselle turvallisuudelle, kokonaisturvallisuudelle. Siksi ministeriö pitää tärkeänä selontekoa, sen johtopäätöksiä ja toimenpidelinjauksia sekä jatkotyötä sisäisen turvallisuuden varmistamiseksi.

Kari Mäkinen
hallitusneuvos, valmiuspäällikkö